

Toimeentulotukihakemusten käsittelyajat lokakuussa 2023

Toimeentulotuen käsittelyajat lyhenivät edelliseen seurantaan verrattuna

PÄÄLÖYDÖKSET

- Kelaan osoitetuista hakemuksista 0,2 prosentissa lakisääteinen 7 arkipäivän käsittelyaika ylittyi.
- Hyvinvointialueille osoitetuista hakemuksista 2,1 prosentissa lakisääteinen 7 arkipäivän käsittelyaika ylittyi. Käsittelyaika parani 0,7 prosenttiyksiköllä huhtikuussa 2023 hyvinvointialueille osoitetuista hakemuksista.

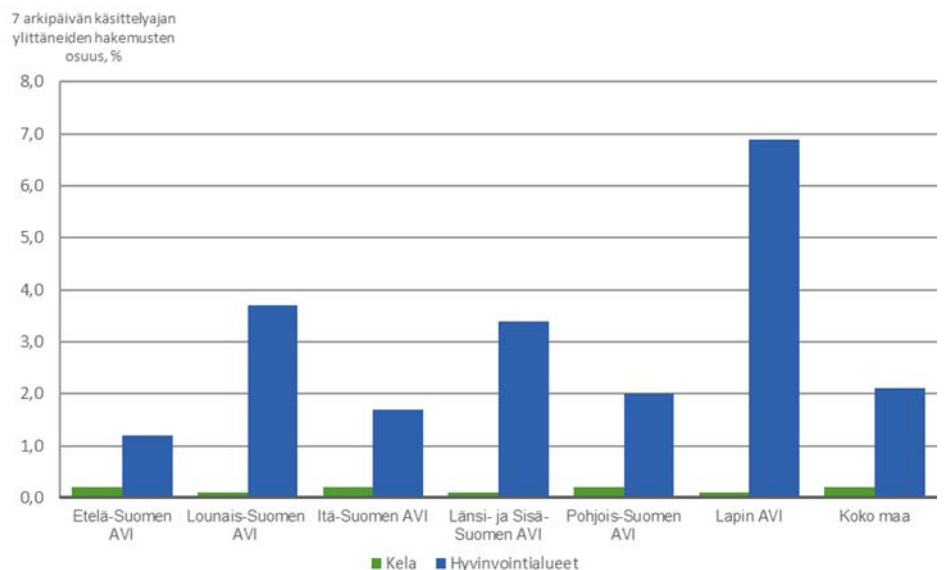
Kelalle osoitettiin lokakuussa 2023 yhteensä 207 000 perustoimeentulotuen hakemusta. Hakemusten määrä oli lokakuussa 4,9 prosenttia pienempi kuin huhtikuussa 2023. Hakemuksista seitsemän arkipäivän käsittely ylittyi 0,2 prosentissa, kun vastaava luku huhtikuussa 2023 oli 1,0 prosenttia.

Lokakuussa 2023 lisäselvityksiä pyydettiin 25,2 prosenttiin perustoimeentulotuen hakemuksista. Lisäselvitysten määrä nousi 3,9 prosenttiyksiköllä. Yhteensä 0,3 prosentissa Kelan lisäselvityspyynnöistä seitsemän arkipäivän lakisääteinen käsittelyaika ylittyi, kun vastaava luku huhtikuussa 2023 oli 1,0 prosenttia.

Hyvinvointialueille osoitettiin lokakuussa 2023 yhteensä 27 000 täydentävän- ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemusta. Hyvinvointialueille osoitettujen hakemusten määrä kasvoi 10,6 prosenttia verrattuna huhtikuussa 2023 hyvinvointialueille osoitettujen hakemusten määrään. Seitsemän arkipäivän käsittelyn ylittäneiden, hyvinvointialueille osoitettujen hakemusten osuus laski ja oli lokakuussa 2023 yhteensä 2,1 prosenttia kun vastaava luku huhtikuussa 2023 hyvinvointialueille osoitetuista hakemuksista oli 2,8 prosenttia.

Lokakuussa 2023 lisäselvityksiä pyydettiin 10,8 prosenttiin täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemuksista. Lisäselvityspyyntöjen määrä laski 0,8 prosenttiyksiköllä. Hyvinvointialueiden lisäselvityspyynnöissä seitsemän arkipäivän käsittelyaika ylittyi 3,5 prosentissa kun vastaava luku huhtikuussa 2023 oli hyvinvointialueilla 8,4 prosenttia.

Kuvio 1. Toimeentulotuen lakisääteisen 7 arkipäivän käsittelyn ylittäneiden hakemusten osuus kaikista hakemuksista aluehallintovirastoalueittain lokakuussa 2023, %

Tiedot ovat poimittavissa [Toimeentulotuen käsittelyaikojen seuranta -tilastokuutiosta](#).

Samuli Pietilä

etunimi.sukunimi@thl.fi

Emma Tolonen

etunimi.sukunimi@thl.fi

Toimeentulotuen muodot:

- Perustoimeentulotuki on Kelan myöntämä viimesijainen taloudellinen tuki
- Täydentävä toimeentulotuki on hyvinvointialueen myöntämä taloudellinen tuki
- Ehkäisevä toimeentulotuki on hyvinvointialueen myöntämä taloudellinen tuki

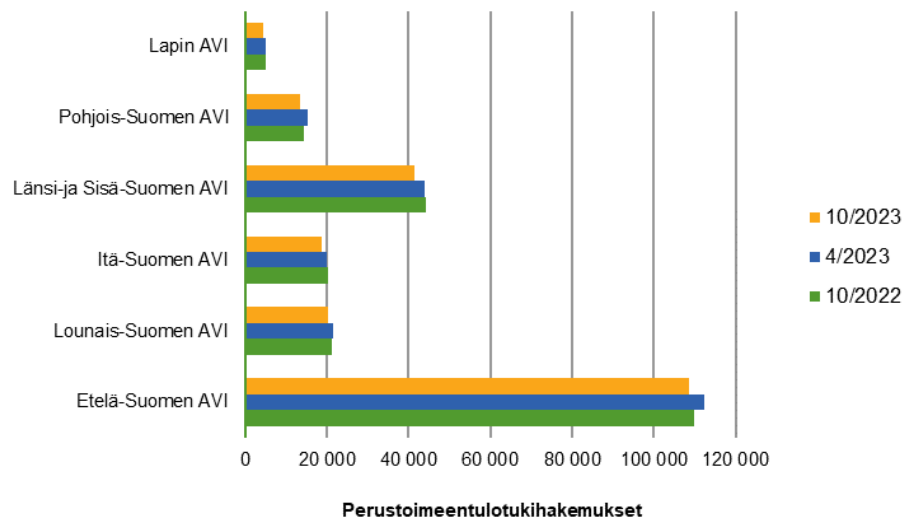
Kiireellisiä perustoimeentulotuen hakemuksia:

- oli 2,1 prosenttia Kelan perustoimeentulotuen hakemuksista
- kiireellisessä tapauksessa päätös on tehtävä samana tai viimeistään seuraavana arkipäivänä

Perustoimeentulotuen hakemukset ja käsittelyajat lokakuussa 2023

Kelaan osoitettujen perustoimeentulotuen hakemusten määrä oli lokakuussa 2023 yhteensä 207 375. Hieman yli puolet hakemuksista vastaanotettiin Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueella (108 595). Vähiten hakemuksia vastaanotettiin Lapin aluehallintoviraston alueella (4 516). Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueella hakemuksia vastaanotettiin 41 539, Lounais-Suomen aluehallintoviraston alueella 20 401, Itä-Suomen aluehallintoviraston alueella 18 808, ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella 13 516. (Kuvio 2.)

Kuvio 2. Kelaan osoitettujen perustoimeentulotuen hakemusten määrä aluehallintovirastoalueittain lokakuussa 2022, huhtikuussa 2023 ja lokakuussa 2023.

Tiedot ovat poimittavissa [Toimeentulotuen käsittelyaikojen seuranta -tilastokuutiosta](#).

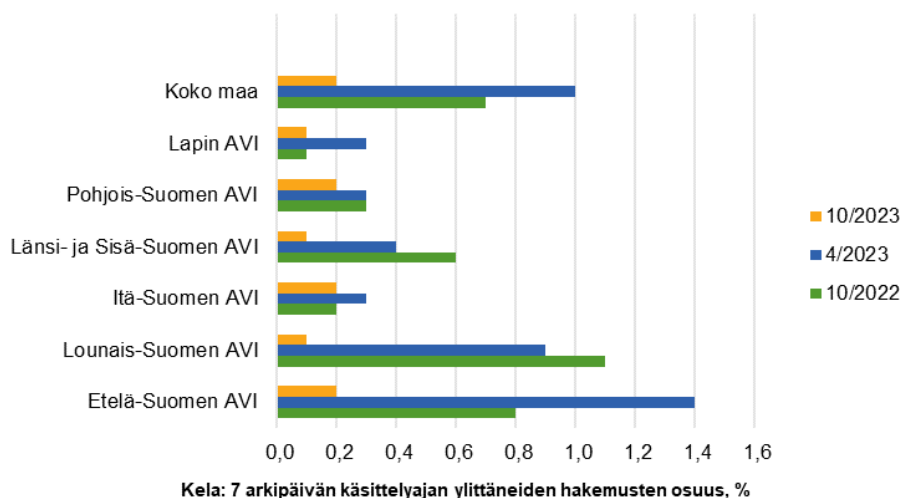
Toimeentulotukilain (1412/1997) mukaan kiireellisessä tapauksessa päätös on tehtävä samana tai viimeistään seuraavana arkipäivänä. Kelan perustoimeentulotuen hakemuksista arvioitiin kiireellisiksi 2,1 prosenttia. Kiireellisten hakemusten määrä vähentyi 0,5 prosenttiyksikköä huhtikuuhun 2023 verrattuna.

Lokakuussa 2023 perustoimeentulotuen hakemusten määrä oli asukaslukuun suhteutettuna koko maan osalta 37/1 000 asukasta. Eniten hakemuksia suhteutettuna asukaslukuun oli Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueella (45/1 000 asukasta) ja vähiten Lapin aluehallintoviraston alueella (26/1 000 asukasta). Itä-Suomen aluehallintoviraston alueella hakemuksia oli 35/1 000 asukasta, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueella 33/1 000 asukasta, Lounais-Suomen aluehallintoviraston alueella 29/1 000 asukasta ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella 28/1 000 asukasta.

Hakemusten lakisääteiset käsittelyajat ylittyivät koko maassa keskimäärin 0,2 prosentissa perustoimeentulotuen hakemuksista. Kolmella alueella käsittelyajat ylittyivät 0,2 % hakemuksista ja kolmella alueella 0,1 % hakemuksista. (Kuvio 3.)¹

¹ Kela julkaisee kuukausittain perustoimeentulotuen hakemusten käsittelyaikatilastot tilastotietokanta Kelastossa. Lisätietoja: [Perustoimeentulotuen käsittelyaikatakuun toteutuminen](#).

Kuvio 3. Kelaan osoitettujen perustoimeentulotuen hakemusten lakisääteisen 7 arkipäivän käsittelyn ylittäneiden hakemusten osuus kaikista hakemuksista aluehallintovirastoalueittain lokakuussa 2022, huhtikuussa 2023 ja lokakuussa 2023, %

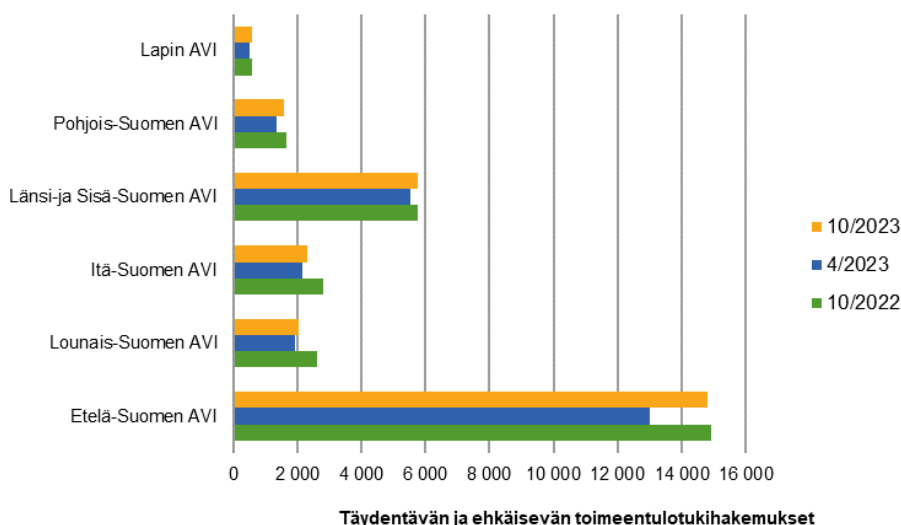

Tiedot ovat poimittavissa [Toimeentulotuen käsittelyaikojen seuranta -tilastokuutiosta](#) sekä [Sotkanet-indikaattorista](#) 3950 ja 3951.

Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemukset ja niiden käsittelyajat lokakuussa 2023

Hyvinvointialueille osoitettujen hakemusten määrä (27 078) nousi 10,6 prosenttia verrattuna huhtikuussa 2023 hyvinvointialueille osoitettujen hakemusten määrään.² Noin 55 prosenttia hakemuksista käsiteltiin Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueella (14 803). Vähiten hakemuksia käsiteltiin Lapin aluehallintoviraston alueella (577). Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueella hakemuksia käsiteltiin 5 753, Itä-Suomen aluehallintoviraston alueella 2 313, Lounais-Suomen aluehallintoviraston alueella 2 039 ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella 1 593. (Kuvio 4.)

Kuvio 4. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemusten määrä aluehallintovirastoalueittain lokakuussa 2022, huhtikuussa 2023 ja lokakuussa 2023.

Tiedot ovat poimittavissa [Toimeentulotuen käsittelyaikojen seuranta -tilastokuutiosta](#)

² Kaksi hyvinvointialuetta Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueella eivät pystyneet toimittamaan koko alueensa väestöä koskevia tietoja. Tarkempi kuvaus löytyy raportin lauseluosteesta.

Hyvinvointialueille osoitettiin lokakuussa 27 000 toimeentulotukihakemusta.

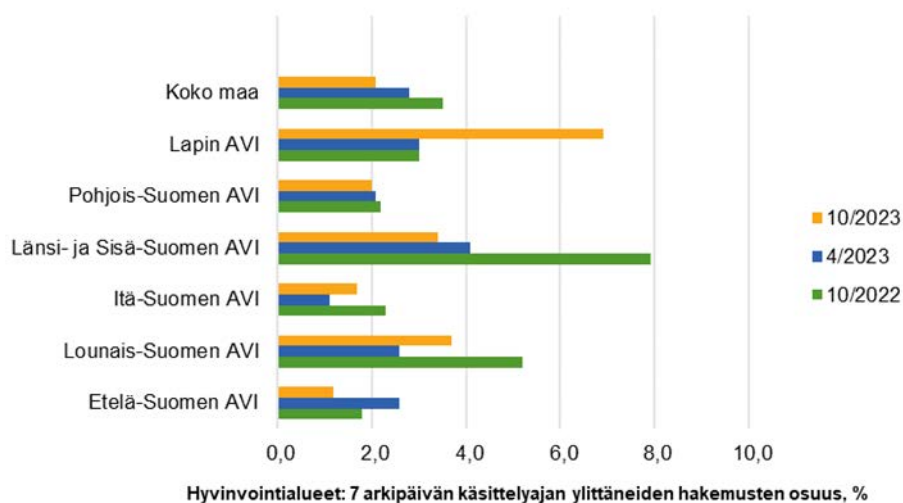
Lokakuussa 2023 täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemusten määrä oli asukasluvuun suhteutettuna koko maan osalta 4,9 /1 000 asukasta. Määrä nousi 0,5/1 000 asukasta edelliseen huhtikuun 2023 seurantakerrokseen verrattuna. Eniten hakemuksia suhteutettuna asukasluvuun käsiteltiin Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueella (6,1/1 000 asukasta) ja vähiten Lounais-Suomen aluehallintoviraston alueella (2,9/1 000 asukasta). Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueella käsiteltiin 4,6, Itä-Suomen aluehallintovirastolla 4,3, Pohjois-Suomen aluehallintovirastolla 3,3 ja Lapin aluehallintoviraston alueella 3,3/1000 asukasta kohden.

Lokakuussa 2023 hyvinvointialueiden täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemuksista arvioitiin kiireellisiä olevan 19,3 prosenttia. Hyvinvointialueiden kiireellisten hakemusten osuus kaikista hakemuksista nousi 1,0 prosenttiyksikköä verrattuna huhtikuussa 2023 hyvinvointialueille jätettyihin hakemuksiin

Kiireellisiksi arvioitujen toimeentulotukihakemusten määrissä oli suuria alueellisia eroja. Lokakuussa 2023 Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueella 29,6 prosenttia toimeentulotukihakemuksista oli kiireellisiä. Muiden aluehallintovirastojen alueella hyvinvointialueiden kiireellisesti päättämien hakemusten osuus oli 3,0–10,6 prosentin välillä kaikista hyvinvointialueille osoitetuista toimeentulotukihakemuksista.³

Lokakuussa 2023 keskimäärin 2,1 prosentissa hakemuksista lakisääteiset käsittelyajat ylittivät, kun vastaava luku huhtikuussa 2023 oli 2,8 prosenttia. Useimmin lakisääteiset käsittelyajat ylittivät Lapin aluehallintoviraston (6,9 %) ja harvimminkin Itä-Suomen aluehallintoviraston (1,7 %) alueilla. (Kuvio 5.)

Kuvio 5. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemusten lakisääteisen 7 arkipäivän käsittelyn ylittäneiden hakemusten osuus kaikista hakemuksista aluehallintovirastoalueittain lokakuussa 2022, huhtikuussa 2022 ja lokakuussa 2023, %

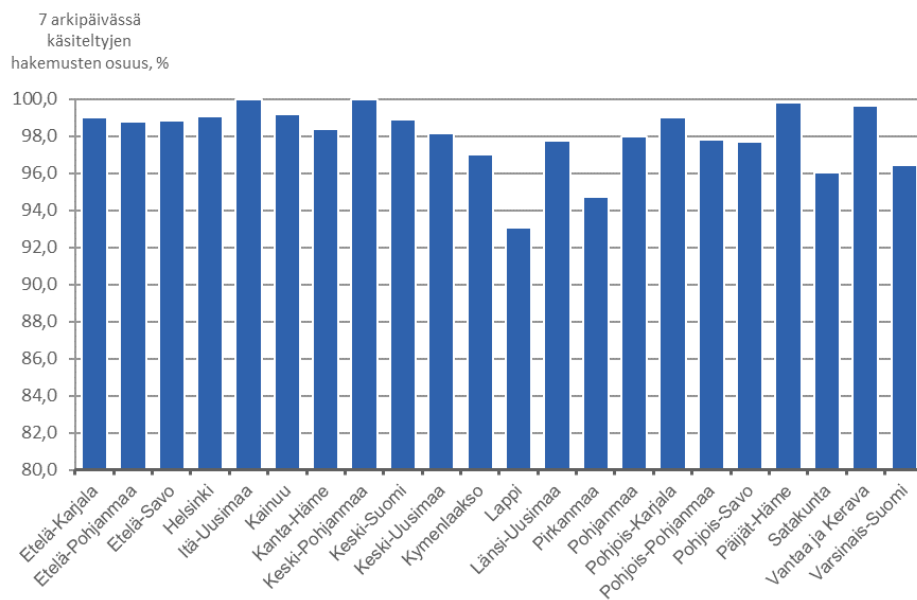

Tiedot ovat poimittavissa [Toimeentulotuen käsittelyaika- ja seuranta -tilastokutiosta](#) sekä [Sotkanet-indikaattoreista](#) 3948 ja 3949.

Hyvinvointialuekohtaisesti tarkasteltuna lokakuussa 2023 kaksi hyvinvointialuetta ilmoitti käsitelleensä 100 prosenttisesti alueensa täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemukset lakisääteisen 7 arkipäivän sisällä. Nämä hyvinvointialueet olivat Itä-Uudenmaan hyvinvointialue ja Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue. Heikoimmin käsittelyajoissa pysyivät Lapin hyvinvointialue (93,1 %) ja Pirkanmaan hyvinvointialue (94,7 %). (Kuvio 6.)

³ Kiireellisiksi arvioitujen hakemusten määrä hyvinvointialueilla vaihtelee, eikä tietoa välttämättä saada suoraan asiakastietojärjestelmästä. Osassa hyvinvointialueita kiireellisten hakemusten määrä perustuu arvioon.

Kuvio 6. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemusten lakisääteisen 7 arkipäivän käsittelyn saavuttaneiden hakemusten osuus kaikista hakemuksista hyvinvointialueittain lokakuussa 2023, %

På svenska

Databasrapporter publiceras på svenska på webbplatsen thl.fi.

Käsitteet ja määritelmät

Perustoimeentulotuki: Perustoimeentulotukea myönnettäessä otetaan huomioon perusosalla katettavat menot (perusosa) sekä muut perusmenot. (Toimeentulotukilaki 7 §). Perustoimeentulotuen hakemusten käsittely, myöntäminen ja maksatus siirtyi kunnilta Kansaneläkelaitoksen (Kela) tehtäväksi 1.1.2017.

Täydentävä toimeentulotuki: Hyvinvointialueet myöntävät täydentävää toimeentulotukea. Hyvinvointialue päättää täydentävästä toimeentulotuesta pääsääntöisesti sen jälkeen, kun Kela on tehnyt ratkaisunsa (myönteinen tai kielteinen päätös) hakijalle perustoimeentulotuesta. Täydentävään toimeentulotukeen sisältyvät erityismenot, joita ovat ylimääräiset asumismenot ja erityisistä tarpeista tai olosuhteista aiheutuvat menot, toimeentulon turvaamiseksi tai itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeelliseksi harkitut menot (Toimeentulotukilaki 7 c §).

Ehkäisevä toimeentulotuki: Hyvinvointialueet myöntävät ehkäisevää toimeentulotukea, jonka perusteista ne päättävät itse toimeentulotukilain nojalla. Hyvinvointialue päättää ehkäisevästä toimeentulotuesta pääsääntöisesti sen jälkeen, kun Kela on tehnyt ratkaisunsa hakijalle perustoimeentulotuesta. Kiireellisen ja välttämättömän avun turvaamiseksi hyvinvointialue voi myöntää ehkäisevää toimeentulotukea ilman, että asiakkaan oikeutta perustoimeentulotukeen on kyseisenä ajanjaksona päätöksellä arvioitu ja ratkaistu. Tuen tarkoituksena on edistää henkilön ja perheen omatoimista suoriutumista ja ehkäistä syrjäytymistä. Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää esimerkiksi ylivelkaantumisen tai taloudellisen tilanteen äkillisestä heikentymisestä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi. (Toimeentulotukilaki 8 §).

Toimeentulotukihakemus: Toimeentulotukihakemus toimitetaan Kelaan, jonka tulee tehdä hakemuksen perustella päätös perustoimeentulotuesta. Kelan on hakijan pyynnöstä toimitettava hakemus viipymättä hyvinvointialueelle tehtyään hakemuksen perusteella päätöksen perustoimeentulotuesta, jos hakija on esittänyt hakemuksessaan muita kuin toimeentulotuen perusosaa tai muita perusmenoja koskevia menoja. Hakemus täydentävästä tai ehkäisevästä toimeentulotuesta tehdään pääsääntöisesti hyvinvointialueen toimielimelle, jos hakija on saanut hakemusta koskevalle ajalle tehdyn päätöksen perustoimeentulotuesta. Kiireellisessä tapauksessa tai erityistilanteissa asia voidaan käsitellä ilman Kelan perustoimeentulotukipäätöstä. Näin turvataan avun saanti myös akuuteissa kriisitilanteissa.

Kiireelliseksi arvioitu toimeentulotukihakemus: Kiireelliseksi arvioitu toimeentulotukihakemus viittaa toimeentulotukilain 14 b §:ään, jonka mukaan kiireellisessä tapauksessa päätös toimeentulotuesta on tehtävä samana tai viimeistään seuraavana arkipäivänä hakemuksen saapumisesta. Tilastossa käytetään termiä ”kiireelliseksi arvioitu toimeentulotukihakemus” ja tilastoraportin kuutioissa termiä ”kiireellinen toimeentulotukihakemus”.

Toimeentulotukihakemuksen käsittelyaika: Kiireellisessä tapauksessa päätös toimeentulotuesta on tehtävä käytettävissä olevien tietojen perusteella samana tai viimeistään seuraavana arkipäivänä hakemuksen saapumisesta. Muussa kuin kiireellisessä tapauksessa päätös toimeentulotuesta on tehtävä viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta.

Toimeentulotukihakemusten käsittelyajat seurantajaksena: Tilastoraportissa käytetään seuraavia toimeentulotukihakemusten käsittelyaikojen määrittelyjä (Ks. käsittelyaikaseurannan lomake: Toimeentulotukihakemusten käsittelyaikaseuranta):

Hakemuksen käsittelyaika alkaa seuraavasta arkipäivästä, kun hakemus on kirjattu saapuneeksi (vireilletulopäivä).

Käsittelyaika päättyy hakemuksen tai siihen liittyvän lisäselvityspyynnön vastauksen perusteella tehtyyn päätökseen. Käsittelyaika on laskettu hakemuksen vireilletulopäivästä ratkaisupäivään, jos hakemukseen ei ole pyydetty lisäselvityksiä.

Jos hakemukseen on pyydetty lisäselvityksiä, on käsittelyaika tällöin laskettu viimeisen lisäselvityksen saapumisesta ratkaisupäivään. Lisäselvityspyynnön sisältävien hakemusten käsittelyaika lasketaan mukaan vain kerran.

Ennalta jätetyt hakemukset: Jos hakemus on tullut 7 arkipäivää tai aiemmin ennen hakemuskuukauden alkua, ja hakemus on käsitelty viimeistään hakemuskuukauden ensimmäisenä arkipäivänä, käsittelyajaksi laitetaan 2–7 arkipäivää (2b).

Jos hakemus on käsitelty myöhemmin kuin hakemuskuukauden ensimmäisenä arkipäivänä, käsittelyaika ylittyy, ja se kirjataan luokkaan 2c (8–9 arkipäivänä kuluessa ratkaistut) tai 2d (10 tai enemmän arkipäivän aikana ratkaissut tai käsittely on vielä kesken) ylityksestä riippuen.

Seurantajaksona jätetyt hakemukset, joiden käsittely on tiedonkeruujakson lopulla kesken: Seurantajakson jälkeisen kuukauden 15. päivän jälkeen avoimeksi jääneet hakemukset kirjataan luokkaan 2d. (pois lukien hakemukset, joihin odotetaan vielä lisäselvityksiä tiedonkeruujakson lopulla).

Tarkistusratkaisu (Kela): Tarkistusratkaisu on ratkaisu, joka tehdään silloin kun aiemmin tehdyn etuusratkaisun perusteet ovat muuttuneet. Niin ollen tarkistushakemukseksi luokitellaan hakemus, joka kohdistuu aikaan, jolle tukea on jo myönnetty. Tarkistushakemus ja uusi hakemus ovat rinnakkaisia luokkia (käsittelyn tyyppejä) eli tarkistushakemukset nimenomaan eivät ole uusia hakemuksia. Tarkistushakemukset ovat mukana Kelan toimittamissa käsittelyaikaseurannan hakemusten lukumäärässä, koska Kelan käsittelyaikatakuun piiriin kuuluvat käsittelyn tyypit ovat uusi hakemus, tarkistushakemus, jatkohakemus, maksusitoumus ja vuokratuotto.

Lisäselvityspyyntö: Lisäselvityspyyntö on tuen hakijalle lähetetty yksilöity kehoitus hakemuksen täydentämiseksi määräajassa. Jos hakemus on puutteellinen, asiakkaalle on viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta annettava tai lähetettävä yksilöity kehoitus hakemuksen täydentämiseksi määräajassa.

Alueluokitus: Tilastossa käytetään Tilastokeskuksen vuoden 2023 alueluokitusta.

Seurantajakso: THL:n toimeentulotukihakemusten käsittelyajat -tilaston tiedot toimitetaan vuodessa kahdelta seurantajaksolta: 1.4.–30.4. ja 1.10.–31.10. Tiedonkeruu seurantajaksoa koskevista hakemuksista päättyy hakemuksista tehtäviin toimeentulotukipäätöksiin tai lisäselvityspyyntöihin. Tietopyyntö koskee seurantakuukaudelle kohdistuvia hakemuksia. Tietopyyntö ei koske esimerkiksi seurantakuukautena saapuneita tai seurantakuukautena ratkaistuja hakemuksia, jotka koskevat muita kuukausia kuin huhti- tai loka-kuuta.

Väestösuhteutus: Toimeentulotukihakemusten käsittelyaikojen väestösuhteutukset on tehty Tilastokeskuksen tuottaman rekisterin perusteella, josta THL saa viikoittaisen väestötiedon. Raportin väestötiedot on poimittu viikolta 44. Väestötiedon julkiset ennakkotilastot ilmestyvät osoitteessa: <https://stat.fi/tilasto/vamuu>

www.thl.fi/tilastot/toimeentulotukihakemustenkasittelyajat

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

ISSN 1798-0887

Laatuseloste (SVT)

Toimeentulotukihakemusten käsittelyajat

Tilastotietojen relevanssi

Toimeentulotukihakemusten käsittelyaikatietojen tiedonkeruu perustuu lakiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta (668/2008) 2 § momentit 1–3 ja 4d ja lakiin toimeentulotuesta (1412/1997/ 27 c §).

Laissa toimeentulotuesta (27 c §) määritellään, että Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) pyytää hyvinvointialueilta ja Kansaneläkelaitokselta kaksi kertaa kalenterivuodessa säädettyjen määräaikojen toteutumisen kannalta välttämättömät tiedot. Aiemmin tiedot kerättiin kunnilta, mutta vuonna 2017 perustoimeentulotuki siirtyi kunnilta Kelan vastuulle ja vuonna 2023 ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen myöntäminen siirtyi kunnilta hyvinvointialueille. Kelalta ja hyvinvointialueilta saadut tiedot raportoidaan hyvinvointialuekohtaisesti kahden eri kuukauden (huhtikuu, lokakuu) poikkileikkausaineistona.

Tilasto sisältää tiedot toimeentulotukihakemusten lakisääteisten käsittelyaikojen toteutumisesta hyvinvointialueittain ja aluehallintovirastoalueittain. Tiedot kerätään hyvinvointialuekohtaisina summatietoina, eikä niistä ilmene asiakkaiden tunnustetietoja.

THL:n tulee luovuttaa hyvinvointialueita koskevat tiedot edelleen Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle (Valvira) sen valtakunnallista ohjaus- ja valvontatehtävää varten.

Valvira ja aluehallintovirastot ovat valvoneet toimeentulotukihakemusten käsittelylle asetettujen määräaikojen toteutumista THL:n toimittamien tietojen perusteella vuodesta 2014 alkaen. Vuonna 2017 tapahtuneen Kela-siirron myötä perustoimeentulotuen määräaikojen valvonta siirtyi Kelan valtuutettujen vastuulle.

Käytetyt käsitteet ja määritelmät on eritelty tilastoraportin liitteenä.

Tilaston menetelmäkuvaus

Tilaston perusjoukko muodostuu Suomen kaikista hyvinvointialueista. Aiemmin vuosina 2014–2022 perusjoukko on koostunut Suomen kaikista kunnista. Tiedonkeruu ei koske Ahvenanmaata. THL julkaisee toimeentulotukihakemusten käsittelyaikatilastotiedot hyvinvointialuekohtaisesti kahden eri kuukauden (huhtikuu, lokakuu) poikkileikkausaineistona.

Toimeentulotukihakemusten käsittelyaikatiedot saadaan perustoimeentulotuen hakemusten osalta Kelasta ja pyydetään täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen osalta hyvinvointialueilta vuodesta 2023 alkaen. Tiedot täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea koskien on saatu kunnilta 2014–2022.

Hyvinvointialueet toimittavat tiedot kyselyyn sähköisen verkkopalvelun kautta. Vastaukset tulee palauttaa seurantakuukauden jälkeisen kuukauden loppuun mennessä. Kysely sulkeutuu määräajan umpeuduttua eikä tietoja ole ollut mahdollista toimittaa enää määräajan jälkeen vuodesta 2020 lähtien.

THL:n käsittelyaikatilasto poikkeaa Kelan toimeentulotuen käsittelyaikatakuun raportoinnista. (Kela: Perustoimeentulotuen käsittelyaikatakuun toteutuminen). Kela raportoi kussakin kuussa tehtyjä perustoimeentulotuen ratkaisuja omilla verkkosivuillaan.

THL:n raportointi koskee Kelan perustoimeentulotuen ja hyvinvointialueiden täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen kahdelle seurantakuukaudelle (huhtikuu ja lokakuu) kohdistuvien toimeentulotukihakemusten käsittelyaikoja.

Seurantakuukaudelle kohdistuvien toimeentulotukihakemusten lukumäärä on yleensä suurempi kuin samalle kuukaudelle tehtyjen ratkaisujen määrä sen takia, että toimeentulotukea on voitu myöntää seurantakuukautta aiempina kuukausina pidemmälle ajanjaksolle.

Hyvinvointialueiden täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemusten käsittelyaikaseurantatiedot muodostetaan hakemuksista, joissa on käsitelty seurantajaksolle

kohdistuvaa tukea ja jotka on ratkaistu viimeistään poimintapäivää edeltävänä päivänä. Kyseiset ratkaisut ovat voineet sisältää tukikautta myös muille kuukausille. Tietojen THL:lle toimittamisen aika vaihtelee hyvinvointialueittain seurantakuukautta seuraavan kuukauden alusta kuun loppuun. Myöhemmin tehdyt ratkaisut eivät ole mukana tilastossa.

Kelan käsittelyaikaseurantatiedot muodostetaan ratkaisuihin, joissa on käsitelty seurantajaksoille kohdistuvaa tukea. Kyseiset ratkaisut ovat voineet sisältää tukikautta myös muille kuukausille. Tilasto muodostetaan ratkaisuihin, jotka on tehty viimeistään poimintapäivää edeltävänä päivänä. Poimintapäivä on tilastointikuukautta seuraavan kuukauden loppupuolella. Myöhemmin tehdyt ratkaisut eivät ole mukana tilastossa.

Kela tilastoi lukuihinsa saman kotitalouden tehdyt hakemusten tarkistusratkaisut erillisinä hakemuksina, mikä osittain selittää Kelan toimeentulotukihakemusten suuren määrän.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tietojen oikeellisuus on riippuvaista Kelan ja hyvinvointialueiden toimittamien tietojen laadusta. Kela toimittaa tiedot tietojärjestelmänsä THL:n antamien määrittelyjen mukaisesti. Hyvinvointialueiden toimittamien tietojen oikeellisuuteen vaikuttaa asiakastietojärjestelmissä olevien, tiedonpoimintaan tarkoitettujen ohjelmien toiminta.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Toimeentulotukihakemusten käsittelyajat -tilastoraportti muodostetaan huhti- ja lokakuun toimeentulotuen käsittelyaikatiedoista. Raportti ilmestyy kaksi kertaa vuodessa, noin kolmen–neljän viikon viiveellä tiedonkeruun päätyttyä.

Tietojen saatavuus, läpinäkyvyys ja selkeys

Toimeentulotukihakemusten käsittelyajat -tilastoraportti toimitetaan sähköpostilla kaikkien hyvinvointialueiden virallisiin sähköpostiosoitteisiin ja Kelan toimeentulotuen yhteyshenkilöille. Tilastoraportti on saatavilla [THL:n verkkosivulla](#).

Indikaattoripankki Sotkanetissä on indikaattori 3950 Kelaan osoitettujen perustoimeentulotukihakemusten käsittely 7 arkipäivän kuluessa, % hakemuksista (huhtikuu, hyvinvointialueittain) ja indikaattori 3948 hyvinvointialueille osoitettujen toimeentulotukihakemusten käsittely 7 arkipäivän kuluessa, % hakemuksista (huhtikuu).

Syksyn 2023 Toimeentulotukihakemusten käsittelyajat lokakuussa 2023 raportin yhteydessä julkaistaan uudet indikaattorit 3951 Kelaan osoitettujen perustoimeentulotukihakemusten käsittely 7 arkipäivän kuluessa, % hakemuksista (lokakuu, hyvinvointialueittain) ja indikaattori 3949 hyvinvointialueille osoitettujen toimeentulotukihakemusten käsittely 7 arkipäivän kuluessa, % hakemuksista (lokakuu).

Aiemmin käytössä olleet indikaattorit 3569 ja 3570 Kelaan osoitettujen perustoimeentulotukihakemusten käsittely 7 arkipäivän kuluessa, % hakemuksista ja indikaattorit 3526 ja 3527 kuntiin osoitettujen toimeentulotukihakemusten käsittely 7 arkipäivän kuluessa, % hakemuksista jäivät käyttöön, mutta eivät jatkossa päivity.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Toimeentulotuen käsittelyaikoja koskeva tiedonkeruu aloitettiin huhtikuussa 2014. Lokakuun 2014 tiedonkeruuseen tehtiin muutos, jonka perusteella myös maahanmuuttajille lain mukaan kuuluva toimeentulotuki otetaan käsittelyaikatilastoinnissa mukaan.

Huhtikuussa 2015 tiedonkeruuta täsmennettiin siten, että kysymykseen 2d (hakemukset, joiden osalta päätös on tehty 10 arkipäivän tai enemmän aikana tai käsittely on vielä kesken) lisättiin poissulkukriteeri. Sen mukaan kysymyksessä 2d mukaan ei lueta hakemuksia, joiden osalta lisäselvityspyynnöprosessi on vielä kesken.

Huhtikuun 2016 käsittelyaikaseurantaan tehtiin tarkennus: Käsittelyaika päättyy hakemuksen tai siihen liittyvän lisäselvityspyynnön vastauksen perusteella tehtyyn päätökseen. Lisäselvityspyynnön sisältävien hakemusten käsittelyaika lasketaan mukaan vain kerran.

Huhtikuusta 2017 lähtien tiedonkeruu on ollut kaksiosainen: perustoimeentulotukihakemusten kuntakohtaiset käsittelyaikaseurantatiedot saadaan Kelasta ja täydentävän sekä ehkäisevän toimeentulotuen käsittelyaikaseurantatiedot on saatu Manner-Suomen kunnista, ja vuodesta 2023 alkaen hyvinvointialueilta. Tiedoista muodostetaan erilliset Kelan ja hyvinvointialueiden käsittelyaikaseurantatiedot. Huhtikuun 2017 käsittelyaikatieidot eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin.

Aiemmin kiireelliset ratkaisut tilastoitiin Kelassa etuuskäsittelijän kirjaaman merkinnän perusteella, mutta vuoden 2020 alussa tilastointitapa muuttui siten, että kiireelliseksi ratkaisuksi tilastoidaan sellaiset perustoimeentulotuen hakemukset, jotka on otettu kiireellisten hakemusten työjonolta. Tilastointimuutos kasvatti kiireellisten ratkaisujen määrää, minkä vuoksi ennen huhtikuuta 2020 tilastoitujen kiireellisten hakemusten käsittelyaikatietojen lukumäärät eivät ole vertailukelpoisia huhtikuun 2020 jälkeen tilastoitujen lukumäärien kanssa.

Huhtikuusta 2020 eteenpäin Kelan kiireellisten hakemusten lukumäärätiedot ovat vertailukelpoisia. Huhtikuun 2017 ja lokakuun 2018 väliset Kelan kiireellisten hakemusten lukumäärätiedot ovat vertailukelpoiset.

Huhtikuusta 2023 alkaen tiedonkeruu kohdistuu hyvinvointialueille osoitettuun täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemuksiin. Tilaston tiedot Kelan perustoimeentulotuen ja hyvinvointialueiden täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen osalta raportoidaan hyvinvointialuetasoisesti. Sotkanet-indikaattoreissa (3950, 3951, 3948 ja 3949) ja tilastokuutiassa aikasarjoihin on laskettu mukaan aiempien vuosien kuntatasoiset tiedot hyvinvointialuetasoon muutettuna.

Tietojen toimittamisvelvollisuuden siirtyminen kunnilta hyvinvointialueille on saattanut vaikuttaa tietojen vertailukelpoisuuteen ja luotettavuuteen. Hyvinvointialueet ovat saattaneet kerätä tiedot tietojärjestelmistä eri tavalla kuin kunnat.

Selkeys, eheys ja yhtenäisyys

Tilastoraportti sisältää Manner-Suomen tiedot toimeentulotuen käsittelyaikaisten toteutumisesta.

Toimeentulotukihakemusten käsittelyajat lokakuussa 2023-tilastoraportin erityiskysymykset

Kela toimitti tiedot kyselyyn perustoimeentulotuen hakemusten ja niiden käsittelyaikaisten osalta. Hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki toimittivat täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemusten ja niiden käsittelyaikaisten tiedot. Kahden hyvinvointialueen vastaukset eivät kattaneet koko alueensa väestöä. Kanta-Hämeen vastaukset kattoivat 40 % alueen väestöstä ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vastaukset 78 % alueensa väestöstä. Molemmat hyvinvointialueet sijaitsivat Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueella.

Toimeentulotukihakemusten käsittelyajat lokakuussa 2023 tiedonkeruussa kysimme hyvinvointialueilta onko alueellanne olemassa selkeä prosessi perusosan alentamisen yhteydessä? Minkälaisia vahvuuksia ja heikkouksia tunnistatte tässä? Avovastauksia saapui 16 kappaletta. Vastaukset tullaan toimittamaan STM:n, THL:n ja Valviran sekä Kelan ja Hyvil Oy:n toimeentulotuen asiantuntijoille.

Tilastopöimintaa ja tietojärjestelmiä koskevia erityiskysymyksiä

Toimeentulotukiasiakkaan henkilökohtaiseen keskusteluun pääsyn mahdollisuus

Hyvinvointialueet

Suurimmassa osassa hyvinvointialueita henkilökohtaiseen keskusteluun pääsyä ei tilastoida, joten tieto perustuu arvioon.

Kela

Tietoa ei ole mahdollista poimia Kelan tietokannoista. Kelan tietojen osalta kysymykseen on vastattu vaihtoehto ”aina” jokaisen hyvinvointialueen osalta. Perusteluna on se, että

Kelan puhelinpalvelu on käytössä joka työpäivä, ja puhelinpalvelussa tarjotaan asiakkaalle asiantuntijapalvelua. Lisäksi suuressa osassa hyvinvointialueita on Kelan toimisto tai palvelupiste, jossa voi asioida ja saada myös asiantuntijapalvelua.

Hakemusten lukumäärä yhteensä ja kiireellisenä käsiteltyjen hakemusten määrä

Hyvinvointialueet

Muutamalla hyvinvointialueella hakemuksia on enemmän kuin tehtyjä päätöksiä. Osa hakemuksista on lisäselvityksellä, eikä niitä sen vuoksi ole vielä päätetty. Tulleiden hakemusten ja päätösten lukumäärän eroavuuksia on selvitetty aikaisempien tilastoraporttien aikana kunnista. Esimerkiksi pieni osa hakemuksista on voitu unohtaa liittää päätökseen. Näin voi käydä, jos samassa päätöksessä on käsitelty kahden eri hakemuksen asiat.

Joidenkin hyvinvointialueiden tiedetään poimivan kiireellisten hakemusten lukumäärän asiakastietojärjestelmästä 0–1 arkipäivän aikana tehdyistä ratkaisuksista. Tieto ei täysin vastaa kiireellisten hakemusten määrää, koska ratkaisu on voitu tehdä 0–1 arkipäivässä ilman kiireelliseksi arviointia. Suurin osa hyvinvointialueista saa kiireelliseksi arvioitujen hakemusten tiedot asiakastietojärjestelmästä.

Monella hyvinvointialueella on käytössä useampi asiakastietojärjestelmä, joista tiedot on yhdistetty manuaalisesti.

Kela

Kelaan osoitettuihin perustoimeentulotuen hakemuksiin on laskettu seurantakuukauteen kohdistuvat ratkaisut, joita voi olla samalla kotitaloudella useampia seurantakuukauden aikana. Kela tilastoi lukuihinsa samaan kotitalouteen tehdyt hakemusten tarkistusratkaisut erillisinä hakemuksina, mikä osittain selittää Kelan toimeentulotukihakemusten suuren määrän.

Toimeentulotukihakemusten käsittelyajat ja lisäselvityspyynnöt seurantajaksolla

Hyvinvointialueet

Hyvinvointialueet saavat yleensä toimeentulotuen käsittelyaikojen tiedot suoraan asiakastietojärjestelmästä. Tietojen poiminnassa on kuitenkin saattanut esiintyä haasteita. Esimerkiksi pieneen osaan hakemusten vireilletulopäivämääristä liittyy epäselvyyttä, mikä vaikuttaa määräjän laskemiseen.

Jos hakemus lähetetään asiakkaalle lisäselvitystä varten, pitää tietojärjestelmään merkitä lisäselvityspyyntö. Hyvin pieneen osaan hyvinvointialueen käsittelyaikatietoja on kirjautunut lakisääteiset käsittelyajat ylittäneitä ratkaisuja, joissa käsittelyajat eivät ole tosiasiasa ylittyneet vaan hakemukseen on unohdettu laittaa lisäselvityksellä -merkintä. Tästä syystä käsittelyaikojen ylittäneiden ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen ratkaisujen määrä näyttää suuremmalta kuin mitä se on käytännössä.